

Sammenhængende og varieret skoledag for eleverne i Ballerup Kommune

Behandlet af distriktsskolelederne og klublederne marts 2018

Folkeskoleloven, august 2014

Med folkeskolereformen, der trådte i kraft august 2014, er et af indsatsområderne en længere og mere varieret skoledag. Målet med reformen er at udvikle folkeskolen, så den i højere grad udfordrer eleverne fagligt, mindsker betydningen af social baggrund i forhold til elevernes faglige resultater og styrker tillid til og trivsel i folkeskolen.

Hvad er en sammenhængende og varieret skoledag i Ballerup Kommune?

I Ballerup Kommune skal en skoledag være kendetegnet ved at være præget af en gennemgribende helhed og sammenhæng (Skole med Vilje). De pædagogiske aktiviteter tilrettelægges, så børnene er aktive, eksperimenterende og bruger krop og sanser. Aktiviteterne skal give mening for børnene, og der skal tages udgangspunkt i, at børn lærer på forskellige måder

Hvad skal være sammenhængende for eleverne?

Skoledagen består overordnet af tre elementer:

- Fagopdelt undervisning: Folkeskoleloven definerer en række fag, som eleverne skal have. For dansk, matematik og historie er der fastlagt et minimumstimetal. For de resterende obligatoriske fag er der fastsat vejledende årlige timetal. Det er i loven fastsat et minimumstimetal for den fagopdelte undervisning i alt pr. årgang.
- Understøttende undervisning (UsU): UsU skal anvendes til forløb og læringsaktiviteter m.v., der er kendetegnet ved: at have direkte sammenhæng med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, og/eller at sigte bredere på at styrke elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.
- Pauser: Skolen fordeler passende pauser ud over skoledagen, afstemt efter klassetrin og organisering af dagen.

I loven er fastsat et minimum for antal timer inkl. pauser for skoleåret i hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling. Der er ikke fastsat tidsangivelse for varigheden af pauser i løbet af dagen, men pausetiden indgår i det samlede timetal. Den enkelte skole fastlægger skoledagen og skaber struktur og plads til reformens elementer fx faglig fordybelse og lektiehjælp. Eleverne skal opleve, at de tre elementer hænger sammen på tværs, samt at den fagopdelte undervisning også hænger sammen, hvor det giver mening (fx at et emne behandles fra flere forskellige faglige vinkler).

Hvad vil det sige, at skolen er varieret?

Variation i skoledagen/-ugen/-året kan opnås på mange måder, fx:

- Anvendelse af forskellige undervisningsformer ift. organisering (fx tavle, grupper, makkerpar, individuelt).
- Undervisningen varieres ift. indhold og produkt. Eleverne eksperimenter og laver forsøg, drama, film, lyd, musik og sange, produkter (fx spil, konkurrencer, kreative værker mm.), opfindelser og løsninger på stillede opgaver, elevfremlægninger.
- Åben skole – besøg i klassen eller klassens besøg/undervisning på udebane, virtuel kontakt med omverdenen
- Brug af forskellige læringsmidler (fx bøger, film, it, hjælpeprogrammer, apps, internettet)
- Inddragelse af motion og bevægelse i undervisningen.

Hvad er forudsætningerne for, at eleverne oplever sammenhæng og variation?

En grundlæggende forudsætning for at skabe sammenhæng og mening er, at det er skolens og undervisningens indhold og mål, der styrer organisering af skoledagen – og ikke omvendt. Skolens struktur og organisering må altid tage udgangspunkt i, at det giver mening for eleverne, og at de enkelte elementer bidrager til en større helhed i elevernes hverdag.

1. Samarbejde

En sammenhængende skoledag kræver, at de voksne, der indgår i elevernes skoledag (lærere og pædagoger fra BFO eller klub) samarbejder og koordinerer. Evalueringer fra reformens første år – nationalt og i Ballerup – viser, at følgende forhold er helt afgørende for at de fagprofessionelle kan skabe en sammenhængende og varieret skoledag:

- Ledelsen skal sikre at samarbejde mellem medarbejdergrupper kan finde sted. Det kan gøres ved samarbejdskontrakt med konkrete aftaler mellem ledere af skole, BFO og klub.
- Ledelsens forventninger til samarbejdet og til forskellige fagprofessioners bidrag skal være tydelige.
- Rammerne for samarbejdet skal være tydelige og til at navigere efter for medarbejderne. Det betyder fx, at der afsættes tid til samarbejde, og at alle medarbejdere er tilknyttet et team.
- Der skal være gensidig respekt for den øvrige kerneopgave (BFO- og klubtiden), og der skal informeres og koordineres på tværs om særlige begivenheder på tværs (fx temauger i klubben, lejrskole i skolen).

- Der skal være ledelsesmæssig bevågenhed omkring samarbejdet – fx via pædagogisk ledelse, observation, teammødedeltagelse og MUS-samtaler.
- På øverste ledelsesniveau skal der være tilbagevendende opfølgning på den praktiske udmøntning af samarbejdskontrakten.

2. Flexibilitet

Rammerne skal være fleksible for at give de bedste muligheder for sammenhæng og variation i skoledagen. Strukturen må ikke fastlåse, men derimod give rum for nytænkning og udvikling af skolen.

Den konkrete udformning beror på lokale løsninger på den enkelte skole og kan være med variationer mellem afdelinger, klassetrin, i løbet af ugen, i perioder eller hen over året. Det kan organiseres mere eller mindre radikalt, men en fleksibel grundtænkning er nødvendig. Det kan fx være ved elementer som disse:

1. Linjer i udskolingen
2. Fagspecifikke eller tværfaglige fordybelsesdage (hver uge/måned)
3. Emneuger med projektorienteret undervisning
4. Temadage om større fælles begivenheder (fx Europadag, idrætsstævne, trivselsdage)
5. Følg din nysgerrighed – bånd med bestemte timer
6. Faglige bånd, der går på tværs af klasser og/eller fag
7. Flexibelt skema – helt gennemgående eller i afgrænsede tidsperioder